

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 28. Zakona o energiji ("Narodne novine", br.68/01), Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj _____ godine, donijela je

TARIFNI SUSTAV ZA DOBAVU PRIRODNOG PLINA ZA TARIFNE KUPCE

Članak 1.

Ovim tarifnim sustavom utvrđuje se prodajna cijena prirodnog plina za pravne i fizičke osobe (u daljnjem tekstu: osobe) koje se bave dobavom, odnosno trgovinom prirodnog plina.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom tarifnom sustavu imaju značenja utvrđena Zakonom o energiji ("Narodne novine", br. 68/01) i Zakonom o tržištu plina ("Narodne novine", br. 68/01).

Članak 3.

- (1) Ovaj tarifni sustav odnosi se na cijenu prirodnog plina za 1 Sm³ pri tlaku od 101,325 Pa i temperaturi 288,15 K za osnovnu kalorijsku vrijednost 33.338,35 kJ/Sm³.
- (2) Ako je prirodni plin drukčije kalorijske vrijednosti od one određene u stavku (1) ovog članka, prodajna cijena plina razmjerno će se mijenjati izravno proporcionalno povećanju ili smanjenju stvarne donje kalorijske vrijednosti isporučenog plina i računati će se prema formuli:

$$C_s = \frac{C * K_s}{33.338,35}$$

gdje je:

C_s = stvarna prodajna cijena,

C = prodajna cijena,

K_s = stvarna donja kalorijska vrijednost plina.

Članak 4.

- (1) Prodajna cijena prirodnog plina iz članka 3. ovog tarifnog sustava utvrđuje se tromjesečno i sastoji se od:
 - nabavne cijene plina,
 - marže prodavatelja.
- (2) Prodajna cijena prirodnog plina iz članka 3. ovog tarifnog sustava utvrđuje se za tarifne kupce prirodnog plina.

Članak 5.

Prodajna cijena C izražena u kn/1 Sm³ formira se po formuli:

$$C = C_o * T + M$$

C_o = nabavna cijena plina ili ponderirani prosjek nabavnih cijena plina za tromjesečje za koje se prodajna cijena utvrđuje, US\$

T = prosječni prodajni tečaj za američki dolar prema hrvatskoj kuni kod Hrvatske narodne banke za mjesec koji prethodi datumu utvrđivanja cijene

M = marža odobrena prodavatelju u kn/1 Sm³

Članak 6.

- (1) Pod ponderiranim prosjekom nabavnih cijena plina podrazumjevaju se cijene i količine plina dobavljenog iz različitih izvora, koje dobavljač predaje u transportni sustav plinovoda.

$$C_o = \frac{\sum Q_{dom} \times C_{dom} + \sum Q_{uvoz} \times C_{uvoz}}{\sum Q_{dom} + \sum Q_{uvoz}}$$

gdje je:

Q_{dom} = količina prirodnog plina iz domaće proizvodnje

Q_{uvoz} = količina prirodnog plina iz uvoza

C_{dom} = cijena prirodnog plina iz domaće proizvodnje u US\$

C_{uvoz} = cijena prirodnog plina iz uvoza u US\$

Suma vrijedi za više izvora domaćeg ili uvoznog prirodnog plina.

- (2) Cijena u US \$ se preračunava prema prosječnom prodajnom tečaju za američki dolar prema hrvatskoj kuni kod Hrvatske narodne banke za mjesec koji prethodi datumu utvrđivanja cijene.
- (3) Elementi proračuna izraženi u stavku 1. ovog članka temelje se na modelu čiji je detaljan opis u prilogu i koji nije sastavni dio ovog tarifnog sustava.

Članak 7.

Izračun svih vrijednosti i međuzbrojeva iz ovog tarifnog sustava vrši se zaokruživanjem do pete decimale, a izračun prodajne cijene vrši se sa zaokruživanjem do druge decimale.

Članak 8.

- (1) Izračun prodajne cijene prirodnog plina iz članka 5. ovog tarifnog sustava vrši se do 10. dana u mjesecu koji prethodi tromjesečju za koje se cijena utvrđuje.
- (2) Prodajna cijena se mijenja ako razlika između novoizračunate i važeće prodajne cijene iznosi više od $\pm 0,02$ kn/Sm³.

Članak 9.

Osobe iz članka 1. ovog tarifnog sustava dužne su Vijeću za regulaciju energetske djelatnosti, 20 dana prije primjene novih cijena, dostaviti sljedeće:

- izračun nabavne cijene plina ili izračun ponderiranog prosjeka nabavnih cijena plina,
- pregled ukupnih količina plina planiranih za dobavu,
- prosječni prodajni tečaj za američki dolar prema hrvatskoj kuni kod Hrvatske narodne Banke,
- maržu prodavatelja.

Članak 10.

Ako Vijeće za regulaciju energetske djelatnosti utvrdi da cijena proizvoda iz članka 3. nije utvrđena prema odredbama ovog tarifnog sustava, cijena se ne može primjenjivati.

Članak 11.

Primjenu ovog tarifnog sustava nadzire Vijeće za regulaciju energetske djelatnosti.

Članak 12.

Stupanjem na snagu ovog tarifnog sustava prosječna prodajna cijena prirodnog plina na ulazu u transportni sustav plinovoda za tarifne kupce iznosi :

1,00 kn/m³/33.338,35 kJ.

Članak 13.

Ovaj tarifni sustav stupa na snagu osmog dana od objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. rujna 2002. godine .

Klasa:
Urbroj:
Zagreb

Predsjednik

Ivica Račan v.r.

Obrazloženje uz Tarifni sustav za dobavu prirodnog plina za tarifne kupce:

Potpisivanjem Europske energetske povelje, te donošenjem energetskih zakona u Republici Hrvatskoj (NN 68/01) započinje proces reforme i restrukturiranja energetskog sektora kroz uspostavu energetskog tržišta na načelima nepristranosti i razvidnosti (transparentnosti), te započinje provedba učinkovitog nadzora opskrbe energijom, uvažavajući sigurnost opskrbe kupaca.

Temeljem članka 28. Zakona o energiji ("Narodne novine" 68/2001) Vlada Republike donosi Tarifni sustav za pojedine energetske djelatnosti na temelju prijedloga energetskih subjekata i po pribavljenom mišljenju Ministarstva gospodarstva i Vijeća za regulaciju energetskih djelatnosti.

Rečenim usvajanjem energetskih zakona stvoreni su preduvjeti za početak liberalizacije hrvatskog tržišta plina, na šta se prema Europskoj Direktivi Hrvatska obvezala. Da bi se sa liberalizacijom počelo, prije svega je neophodno da cijena plina odražava troškove njegove dobave, troškove koje svojom potrošnjom svaki potrošač izaziva na plinskom sustavu, te zaradu. Time se potrošača potiče na racionalno korištenje energije i konačno stvara akumulacija potrebna za financiranje novih razvojnih projekata.

U tom kontekstu, presudno je donošenje odgovarajućih podzakonskih akata koji bi omogućili normalno funkcioniranje svih segmenata plinskog lanca, počevši od proizvodnje i dobave plina pa sve do njegovog krajnjeg potrošača. Donošenje Tarifnog sustava za dobavu prirodnog plina za tarifne kupce najvažniji je za INU i o njihovom donošenju ovisi daljni razvoj plinskog tržišta u Hrvatskoj i daljnja dobava dovoljnih količina tog strateški važnog energenta.

Obrazloženje osnovnih članaka prijedloga teksta Tarifnog sustava:

Tarifni sustav je zamišljen kao mehanizam kojim će se uskladiti način formiranja, te pojednostavniti promjenu cijene prirodnog plina.

Čl. 1.

Objašnjava svrhu Tarifnog sustava i definira pravne i fizičke osobe na čije se poslovanje Tarifni sustav odnosi.

Tarifni sustav je koncipiran tako da omogućuje svim zainteresiranim subjektima da na isti način formiraju prodajnu cijenu. Vodio se računa da se Tarifni sustav ne odnosi samo na INU, iako je INA u ovom trenutku jedini pravni subjekt s ovim poslovanjem na hrvatskom tržištu.

Čl. 3.

Tim je Člankom jednoznačno definirana cijena prirodnog plina. Budući da prirodni plin dolazi iz različitih izvora (domaći plin iz raznih proizvodnih polja na kopnu kao i "off shore", uvozni plin), neminovno će se kroz vrijeme mijenjati i ogrjevna (donja kalorijska) vrijednost plina. Zbog toga se u točki (2) ovog Članka cijena plina svodi na referentnu vrijednost izraženu u točki (1) a mehanizmom formule. Na taj način se plin de facto prodaje kao energija (izražena u $\text{Sm}^3/33.338,35 \text{ kJ}$) a ne kao količina (suma samih kubičnih metara).

Čl. 4.

Ovim Člankom uređena je dinamika formiranja prodajne cijene prirodnog plina.

Tu je potrebno objasniti zašto smo se odlučili za kvartalno izračunavanje. Naime, svaka promjena prodajne cijene plina izaziva dodatne troškove u sustavu prodaje i distribucije (obavezno očitavanje koje bi na kraju snosio krajnji kupac).

Ukoliko bi mijenjanje cijene bilo češće, npr. mjesečno, oscilacije bi bile prevelike, što bi samo izazvalo negodovanje i neizvjesnost kod kupaca, a u konačnici ne bi donijele značajne financijske efekte.

Uzevši u obzir i činjenicu da se i naša nabavna cijena mijenja kvartalno, a nakon konzultacija sa mjerodavnim stručnjacima, odlučili smo se za ovu varijantu.

Čl. 5.

Formula iz Tarifnog sustava glasi:

$$C = C_0 \times T + M$$

gdje je:

C_0 = nabavna cijena plina ili ponderirani prosjek nabavnih cijena plina za tromjesečje za koje se prodajna cijena utvrđuje, US\$

T = prosječni prodajni tečaj za američki dolar prema hrvatskoj kuni kod Hrvatske narodne banke za mjesec koji prethodi datumu utvrđivanja cijene

M = marža odobrena prodavatelju u kn/1 Sm³

Ovdje je potrebno detaljnije objasniti C_0 .

Naime uzeto je u obzir da postoji mogućnost da INA u skoroj budućnosti ne bude jedini subjekt koji se spominje u čl. 1, pa je tako data mogućnost da se pojavi netko sa plinom iz samo jednog izvora, te je dovoljno da u formuli ima samo nabavnu cijenu plina. U sadašnjoj situaciji, kada INA ima plin iz nekoliko izvora dana je mogućnost da se kao C_0 koristi ponderirani prosjek nabavnih cijena prirodnog plina iz različitih izvora.

S obzirom da je C_0 po ovim izračunima izražen u \$ (USD), potrebno je u formuli koristiti tečaj (T). U Tarifni sustav je stavljeno da se koristi prosječni prodajni tečaj HNB za USD, koji je za INU najpovoljniji, a ne postoje formalne prepreke da ga se koristi.

M – marža prodavatelja

Ova marža je zamišljena kao mogućnost da pravni subjekt iz čl.1 ovog Tarifnog sustava osigura sebi dobit potrebnu za proširenje poslovanja i poticanje razvoja.

Predviđeno je da u ovom trenutku, uvažavajući situaciju na tržištu i cijelom okruženju plinskog posla ona iznosi 0,15 kn/1 Sm³.

Odlučili smo se fiksni iznos, a ne za postotak, jer bi u uvjetima fluktuiranja cijene ta vrijednost bila nepredvidljiva i ograničavala bi mogućnost planiranja.

Činjenica je da na ovakav način možemo predvidjeti ukupan iznos dobiti, i ako se pomnože ukupne količine prirodnog plina koje se planiraju prodati nepovlaštenim kupcima sa iznosom marže, dobit će se apsolutni iznos marže.

Ovdje je potrebno napomenuti da je ukupan prihod od marže promjenjiv po kvartalima zbog dinamike prodaje (zimi je iznos veći, a ljeti manji).

Čl. 6.

Formula iz Čl. 6. predstavlja ponderiranu aritmetičku sredinu vrijednosti nabavljenih količina plina i to (za sada dok se ne ostvari eventualno novi dobavni pravac) plina iz domaće proizvodnje i iz uvoza.

Čl. 8.

Izračun prodajne cijene se vrši do 10-tog dana u mjesecu koji prethodi tromjesečju za koje se cijena utvrđuje – ostavljeno je dovoljno vremena da se dobiju svi potrebni podaci za izračun.

Predviđeno je da se cijena ne mijenja ako se pokaže da je novoizračunata za 0,02 kn veća ili manja od važeće. Naime, tako mali postotak povećanja ili smanjenja prodajne cijene ne bi opravdao visinu troškova koji bi se izazvali u sustavu (očitanja i sl.).

Čl. 9.

Izračuni i dokumenti iz ovog Članka Tarifnog sustava uručeni su Vijeću za regulaciju energetske djelatnosti i Ministarstvu gospodarstva uz Obrazloženje uz Dostavu prijedloga tarifnog sustava dana 9. kolovoza 2002. godine.